

San Pra ai Sylvester (1) the San Pra ai Columba a labau lam

Nawku hpung a labau lam hpe hkap madat la nga ten bai du wa magang nga sai hte rau daini na lamang hta, “**San Pra ai Sylvester (1) hte San Pra ai Columba**” a labau lam seng nna, mu hti hka ja lu ai made mi gam garan ya na matu lajang da n ngai.

Nu wa hpu nau ni, Shawng nnan, San Pra ai Sylvester a labau gadun hpe shawng tsun dan mayu n ngai. San Pra ai Sylvester gaw, Sarabyin langai rai nga ai. Madu a shaning (314) ning hta Sarabyin aya hkam la lu sai wa rai nga ai. Sarabyin aya dang da hkrum ai hte Kasa Petru a ting-ngang hpe shaning (20) ning jan lit la ya lai wa sai rai nga ai. Sylvester gaw Roma mare kaw shangai dai daw wa nhtawm me, kaji ten kawn Jau tai mayu ai myit rawng nga nu ai. Shingrai, mungkan a laili laika hpaji ni hpe sharin hkam la nna, Jau tai jawng de matut hpaji sharin hkam la lu nu ai. Diocletian Munggyi wa Nawku hpung hpe Zingri shamyit ai aten garai ndu shi yang, San Pra ai Sarabyin Marcellinus a lata kaw na, Jau tai ai Sakramentu hpe hkam la lu sai lam chye lu ai. San Pra ai Sylvester gaw, Diocletian Munggyi wa , Nawku Hpung hpe laja lana rai zingri shamyit ai hpe ta tut mu lu ai sha n ga, hkawhkam Constantine a aten hta Nawku Hpung lu la ai awng padang ninglaw hpe mung, manchyaw mu kau da ai wa mung rai nga ai. Shingrai, Constantine Hkawhkam gaw, Nawku Hpung hpe taihpyen hpe taihpyen a zingri shamyit ai kaw nna, tsepkawp hkye la lu ai sha n ga, San Petru a Nawku Htingnu hte Lateran shara kaw na San Yawhan Nawku Htingnu (Basilicas) ni hpe hpyen ni a jahten sharun ai kaw nna, makawp maga da ya lai wa sai lam Nawku Hpung a labau hta matsing da ai hpe mu htu lu nga mali ai re.

Nuwa ni, San Pra ai Sarabyin Sylvester (1) a aten rai nga ai, (325) ning hta, Nawku Hpung galaw ai ahkyak kaba Nicaea Zuphpawng, (**Council of Nicaea**) gaw, grai mying kaba ai zuphpawng langai rai nga ai. Dai zuphpawng kaw nna, **Arius** a shut kaba sharin shaga lam rai nga ai, **Arianism** masa hpe, ndang galang kau ya lu nu ai. Dai zuphpawng na shut kaba gaw hpa ta nga jang, “**Madu Yesu gaw, Karai Kasang nre**” ngu ai lam rai nga ai. Dai majaw, San Pra ai Sarabyin Sylvester gaw, daizawn shut kaba hpe zuphpawng hta gwi gwi ning hkap nna, jaw teng ai hpe tsun dan lu nu ai. Shingrai, Nicaea Zuphpawng gaw, ndai shut dik ai sharin shaga lam hpe asan sha shadan shaleng ya nna, mahtai shapraw jaw ya sai lam daini du hkra labau hta mu lu nga mali ai re. San Pra ai Sarabyin Sylvester gaw, **Salarian Way** ngu shamyng ai shara kaw na Priscilla a lupwa, Cemetery of **Priscillia** kaw nawku jawng langai mi gaw gap ya sai. (335) ning hta, Sarabyin Sylvester (1) nsa hti mat ai shaloi, dai nawku jawng kaw shi a moi mang hpe makoi mayang da ya sai rai nga ai. Nawku hpung kaw nna, San Pra ai Sylvester a poi nhtoi hpe December shata (31) ya shani ngu masat da ya sai rai nga ai. Shingrai, daini na nhtoi hta, lak lai ai shaman chyeju ni hpyi la nga ngu, n gun jaw mayu n ngai. Grau nna jaw teng ai kaw gwi ai myit masin hte tsun lu na matu, n gun atsam ni hpyi la nga ga nu wa ni.

Matut nna, San Pra ai Columba a lam hpe bai tsun dan mayu n ngai. San Pra ai Columba gaw, **Sens** mare na San Pra ai masha rai nga ai. Daini na nhtoi hpe Nawku hpung gaw, San Pra ai Sylvester hte rau, ndai San Pra ai Columba hpe mung shakwan shagrau ai lam chye lu ai. Ndai Columba gaw, Maigan mungdan sumtsaw sumtsan de Sasana majen je ai nre sha, tinang a buga kaw sha nga let, jet ai Hkristian makam masham hpe lu na nna, Karai Kasang hpe kam sham nawku ai hpung masha rai nga ai. Nnan daw hta Kahtawlik makam masham hpe kam sham ai wa n rai nga ai. San Pra ai Columba gaw, ahkang aya kaba lu ai kanu yen kawa kaw na, shangai chying hkai wa ai jan rai nga ai. Shan nu wa ni gaw, **Spain** myu sha ni rai ma ai. Dai majaw, Columba gaw Spain myu shayi langai mi ngu tim nshut nga ai. Ahkang aya kaba lu ai ni raitim, nmyit mada ai sha, mungdan asuya gaw, Spain Mungdan ting, sumla naw na tara jahkrat wa ma ai majaw, shan nu wa ni gaw, Francis mung de sa yen nga ra masai. Shingrai, Francis mung Sens mare kaw du ai hpang, Columba gaw, Kashin Kamun Sakramentu hpe hkam la nna, Hkristian byin tai wa sai rai nga ai. **Aurelian** Hkawhkam gaw, Hkristian hpung masha ni hpe zingri zingrat shatsang wa nu ai.

Ya na zawn Hkawhkam wa zingri zingrat shatsang ai kaw, San Pra ai Columba mung lawm ai lam chye lu ai. Kaga ni hpe dai ram zingri zingrat di ai lam n nga tim, Columba hpe gaw Hkristian re chye mat ai majaw, grau grau zingri nga masai. Ya na zawn gade zingri ai raitim, Columba gaw, gadai hpe mung mara shagun ai lam n nga, Madu Yesu kaw sha akyu hpyi shaja nga nu ai. Columba gaw shayi num sha she rai tim, hkam sharang ai lam hta gaw, dik hkra rai nga ai. Shi a myit hta ru jung nga sai makam masham hpe gadai hpa mi tsun tsun, gade mi jahkrit shama, zingri zingrat ai raitim, kau da ai nrail, gabai kau ai nrail, Karai Kasang hpe shingdu gayin kau ai nrail, grau grau nna she kam sham wa ai rai nga ai. Dai majaw, Hkawhkam wa, ndai shayi num sha Columba hpe pawt sindawng nna, matut zingri na matu ahkaw ahkang jaw dat nu ai. Shingrai, Columba hpe makam masham nyet kau na matu asawng tsun manu ai. Raitim, Columba gaw, nyet kau ai lam nnga, Madu Karai Kasang kaw grau htum ai chyeju, hkam sharang lu na chyeju, hkam jan n gun ni hpe hpyi la nga nu ai. Hpang jahtum gade zingri tim galai shai ai lam n nga ai majaw, Columba hpe baw kahtam nna, sat kau sai rai nga ai. San Pra ai Columba a moi mang hpe dum nta masha ni, atsawm sha hta la nna, akyu hpyi lup makoi mayang ma ai lam chye lu ai. Dai makoi mayang ai lamang hta, myi kyaw langai mi mung lawm ai lam tsun da nga ai. Dai myi kyaw ai wa gaw, San Pra ai Columba a lup makau kaw myi bai mu lu na matu, akyu hpyi nga nu ai. Shaloi, nmyit mada ai sha, dai kyuhpyi nga ai shara kaw nan, myi bai mu mat ai, nga nna, labau hta ka matsing da nga mali ai nu wa ni. Ndai gaw, mau hpa mabyin, lamik kum la nan rai nga sai re.

Tsawra ai nu wa hpu nau ni, jet ai makam masham a chyeju gaw mau hpa kaba nan rai nga ai. Tengman ai makam masham hpe manoi manat nna, akyu hpyi ai wa gadai mung, Madu Karai Kasang a shaman chyeju hkamla lu na gaw ya sha anhte na la lu sai mabyin ndai sak se nan rai nga sai re. Shingrai, nang ngai anhte hta ra nga ai shaman chyeju ni hpe hpyi la nga ga ngu, n gun jaw let lamang hpe ndai kaw naw jahkring sai rai.

**Ka lajang ai; Mama Rose Angeline Maran Nang Doi
RVC, Ginjaung Rung, Aung Nan
Myitkyina.**